

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmiski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Gospodarska politika v Avstriji.

Nedavno je ministrski predsednik dr. Körber govoril mnogo lepih uvodnih besedij pri otvoritvi državne zbornice našim poslanecem. Zdi se res, kakor da bi dr. Körber bil razumen politik, mož dejanja, in ne samo fraz, katerih smo že toliko slišali z najvišjih vladnih mest; Körber je enkrat suho in kratko povedal, da je naša država zelo zelo zaostala v gospodarskem, pa tudi vsled tega ravno v kulturnem oziru, in da je treba v celem našem javnem življenju energične reforme. Ker vlada dandanes ni več vsegamogočna, je takova reforma le tedaj možna, ako imajo narodi smisel za njo, da bi narodi torej politično se izobrazili, da bi se gospodarsko okrepili, to bi bilo v prvi vrsti želeli. Ali pri nas v Avstriji smo pač, kakor dr. Körberju radi verjamemo, povsod zaostali, in kar na komando se čez noč poboljšati ne bomo, posebno pa ne, če slavne avstrijske vlade vozijo in — zavožujejo v starem tiru dalje.

Ni treba na to opozoriti, da se vladin veter vsak trenutek pri nas spreminja; da vlada nekatere sloye naroda in cele, posebno manjše ter šibkejše narode tlači, mesto da bi skušalo vse narode dvigniti na višji nivo. Na tem mestu hočemo le povedati, da je v gospodarskem oziru cela politika dosedanjih vlad temeljno napačna, slabotna in nam zelo škodljiva; vsled tega ne verujemo dosti niti lepim obljubam sedanjega šefa avstrijske vlade.

O tem bi se lahko spisala obsežna brošura; tu sem postavimo le nekoliko opomb.

V svetovnem gospodarstvu smo mi v Avstriji zelo zelo na slabem; v Avstriji je vse strašno drago; pri nas se povprečno za 1 goldinar ne kupi nič več kakor v Nemčiji z 1 marko (= 60 kr.). Denarja imamo itak zelo malo, in še za ta denar ne dobimo primernega blaga. Petrolej, sladkor, kava ... je od dne do dne dražji; naš, v Avstriji izdelani sladkor kupujejo v Londonu (!) ceneje, nego mi doma — saj

moramo pri vsakem kilogramu plačati neposrednjega davka (užitnine) neslišano, od ministra Kaizla zopet zvišano svoto (19 kr.). Tako vlada s svojo nečloveško colno in užitninsko politiko neusmiljeno podvezuje konsum avstrijskih državljanov. Zračuneno je, da v Nemčiji 1 oseba raznih užitnin in porabnih snovij (sladkor, kava, moka, pivo, dalje oglje, petrolej, železo itd.) po 2—7krat, nekaterih stvari celo po 12krat več porabi, nego pri nas v Avstriji; vsled tega je higijena pri nas slaba, in cela kultura je nizka. Proti Nemcem v Nemčiji smo Avstrijci na ravno istem stališču, kakor je ubog kmet proti bogatemu meščanu; naš import in eksport gre najbolj iz Nemčije, oziroma v Nemčijo; izvažamo večinoma surovine (za 400 milijonov gld.), uvažamo pa industrialne nemške proizvode (za 300 milijonov na leto). Nemčija je v primeri z nami premožni gospod, kateremu mi dovažamo zrnje, maslo, jajca, krompir itd., da pri njem zato kupimo obleko, železino, stroje itd. Trgovska pogodba z Nemčijo, s katero smo v ozki trgovski zvezi, je torej zelo važna, in vprašanje je, bodo-li naši vodilni krogi l. 1903 za nas ugodno pogodbo z Nemčijo stipulirali; in če bo avstrijski kmet vedno bolj ubožal proti nemškemu gospodu.

Kakor igramo proti Nemčiji ulogš kmeta, tako igramo proti orientu ulogo gospoda, in bi še lepše igrali, ako bi naša avstrijska politika za kaj bila. Ali tu ravno so nas Ogrji skoro že docela izpodrinili in izpodgrizli. V obče je prežalostno vedeti, kako nas Madjari, to je ogrski Židje, terorizujejo.

Znano je, da v trgovskem oziru sta avstrijska in ogrska država še jedna colna celota; ali colne razmere do tujih držav določujejo jedino — Ogrji, to je Madjari. In tako je prišlo, da ima naša monarhija z Balkanom vedno slabšo trgovino, da tja vedno manj eksportira in od tam manj importira, ker je to v interesu — Madjarov. Celi vlaki zdravih srbskih sliv so svoje dni morale zgniti na obmejnih postajah, — Madjari so konstatirali bolezen na sadju in

radi „goveje kuge“, ki so si jo Madjari seveda izmislili, niso se smeli rumunski volti importirati k nam. Ker pa nismo od balkanskih držav nič več kupili, bile so te države tudi tako pametne, da niso od nas nič več kupovale, in tako so sedaj tuje države: Nemčija, Francija, Anglija v ožji trgovski zvezi nego mi z Balkanom, ki je vendar nam Avstrijcem najbližji, in kamor so posebno avstro-ogrski Jugoslovani vsled sosedstva in narodnega sorodstva po naturi odkazani. Ali visokoučeni in slavni trgovski minister à la Pusswald so se dali od Madjarov za nos voditi, in mi v Avstriji vsled svoje nerodaosti, ker nismo umeli naših vlad kontrolovati, trpimo in bomo še trpeli. Dokler naša monarhija svojih razmer proti Balkanu in orientu ne poboljša — in tu je treba energičnega samozavestnega nastopa proti Madjarom — tako dolgo se naši ekonomični odnosi ne bodo poboljšali. Evo, to je polje delavnosti za naše avstro-slovske poslance.

Človek ne bi verjel, kako smo mi to stran Litve pod korobačem premetenih Madjarov. Poglejmo si samo nekoliko s pravom razkričano avstro-ogrsko pogodbo! Bistvo pogodbe je, kakor znano, to-le:

Akoravno je Avstrija za sebe in Ogrska za sebe svoja država s svojo lastno vlado, itak se imata obe državi nekaj skupnega, kar seveda denarja stane: zunanje ministrstvo (konzulati), vojno ministrstvo in skupno finančno ministrstvo zahtevala so poslednji čas vsako leto okrog 160 milijonov gold. Oni skupni budget pokrije se najprej s skupnim colnim zneskom (z užitnino na granicah), in ta carina znaša v enem letu blizu 60—70 milijonov gold., kateri znesek najmanj z 82% mora Avstrija nesti, ki več konzumira ko Ogrsko; in stoprav ostanek 90 ali 100 milijonov gold. se mora razdeliti po slavnostni kvoti. In Avstrija (cislitvanske dežele), ki torej že s carino toliko skupnih stroškov krije, morala je še ta ostanek doslej s 70% proti 30% od ogrske strani kriti. Ker se je po tolikih debatah in prepirih ogrska kvota za nekaj več ko 3% zvišala, — in pri tem vsaj

menda i po juniju 1900 ostane — hočejo se ogrski finančniki drugače oškoditi in maščevati nad Avstrijo. Ker konsumni davki avstrijske dežele najbolj zadevajo, hoče ogrski finančni minister dognati zvišanje carine na kavo za 10 gld. (pri 1 m centu), in to bi dalo letnih kakih 3½ milijonov gold., ravno toliko, kakor sedaj Ogrji več od prej doprinašajo h skupnim stroškom monarhije. Tako se naša tržna roba vedno podražuje, prebivalstvo ni v stanu, potrebnega konsumirati, goldinar nima že skoro nobene cene, dobiček iz vsega pa imajo — madjarsko-čifutski kapitalisti.

Tako daleč smo dospeli v ljubi naši Avstriji!

Vse lepe fraze naših vedno se menja-jočih in toliko denarja požirajočih vlad nič ne pomagajo, dokler se zlo iz naše politike s koreninami ne izruje: potrebna je nova trgovska in obrtna politika. Naša trgovska in ekonomična politika biti mora, da bi se tako reklo, konsumna politika: poljedelska obrtna itd. industrija mora še mnogo mnogo več proizvajati nego doslej; mine trpimo na nadprodukciji — kruha, obleke ... ni preveč, nasprotno mnogo je lačnih, polnagih ... — mi trpimo na podkonsumciji: široke vrste narodov morijo konsumni davki. Tu sem morajo poseči vlade, posredovalci med vlado in narodi: poslanci in narodi sami. Toda narodi se naj najbolj le na sebe same zanašajo! Samopomoč je najboljša in najgotovnejša pomoč, zatorej naj rastejo in se čvrsto gibljejo organizacije občin, okrajev, ljudstev, narodov. Ako bodo soki vreli v koreninah in steblih, bodo tudi sveže in zelene veje poganjale na narodnem in državnem drevesu, suhe veje morale se bodo odrezati, velo listje pa odpade samo ...

Dr. P. Regelj.

V Ljubljani, 21. marca.

Spravne konference.

V seji, ki se je vršila v torek v češkem odseku, je imel ministrski predsednik daljši govor, v katerem je naznanil, da je sedaj podana členom spravnih konferenc

LISTEK.

„Špon“.

Slika iz kmetškega življenja.
Spisal Vojanov.

Meni se je v vsem življenju luna samo dvakrat smejala. Prvikrat, ko mi je dal moj striček v svoji širni kleti od vsacega sode kozarec dobrega vina v poskušnjo, drugič pa, ko sem čital prve svoje pesni v „Ljubljanskem Zvonu“. Ne vem ravno, v katerem teh dveh slučajev je bil lunin smeh prijazniši, a v srcu me je jezilo in peklo to prilizjeno in grozno hinavsko rezanje.

No, pa saj se mi je smejala samo dvakrat.

Mojemu prijatelju Živku se pa luna vsaki mesec smeje in to že od njegovega šestnajstega leta, odkar je namreč začel ljubiti Križajevo Rebeko — toraj že celih devet let! Pomislite! ...

Živko trdi, da se mu pripeti vedno kaj neprijetnega, kadar se mu smeje luna. V takih časih gre najraje že od osmih zvečer z baterijo steklenic pod pazduho in s trebušato klobaso v žepu v svoj brlog ter se ne prikaže iz njega pred deveto uro zjutraj. In to vso iz strahu, da se mu kaj ne primeri tisto noč.

To so njegovi viharji dnevi. Taki dnevi so mu že enkrat pripihali vihar krepcev in cepcev na zadnji del njegovega nenavadno občutljivega telesa, ravno, ko se je radovedno plazil črez plot županovega vrta — nekje na Gorenjskem — do okenca lepe Minke. Teden dni ga neki ni bilo videti po tej katastrofi.

In včeraj se je luna zopet smejala. Z Živkom sva stala vkupaj na „glavnem trgu“ dolenskih Toplic. Jaz sem natanko videl in bil sem docela prepričan, da se poredni mesec reži Živku, dasi je ta trdil, da mu luna niti še namežiknila ni.

„Le poglej, Živko, te polzatisnjene lunine oči, kako sarkastično gledajo ravno tvoj obraz! Smiliš se mi!“ sem miloval prijatelja.

In Živko je prebledel do temnih las, ko je videl, da so se v tem trenutku lunine debele ustni raztegnile tja do njenih tenkih ušes, da so se ji v okroglih bledeh licah naredile jamice porednosti in mu je počela luna lokavo, kakor še nikdar namežikati in ustni kremžiti na poljub.

„Moj Bog, saj res!“ Moja obligatna nesreča! Pa vse eno noč ne grem domov! O! Pa smo le še mož!“

* * *

„Komaj sem se mal' privadil,
Zdaj pa moram it' od vas,

Zdaj pa tudi tidi tom,
Zdaj pa tidi tudi tidi tom.“

Tako so hreščala neprestano in jednakomerno, kakor stari cerkveni mehovi, pijana grla iz Gašperjeve gostilne v tiho, svetlo noč. Skozi moje okno se je videlo ravno tja.

Okrog devete ure je nekaj, kakor duh, tiho in oprezno lezlo v senci vaške lipe in pritlikavega kostanja tja, od koder je prihajal kruleči glas nočnih pevcev. Iz silovitega hrušča grmeli so neubrani glasovi škripajoče kitare in trkanje kozarcev ob mizo.

Duh — spoznal sem v njem svojega prijatelja Živka — priplazil se je do okna, z rudečo zaveso prepreženega. Pokukal je skozi špranjo ob okviru, potem pa krepko prijel za kljuko na vratih in stopil v malo, s smrdečim dimom napolnjeno sobo.

Ko je, svojo tenko, črno paličico vrté, zahteval pri Lojziki vina — seveda v nemškem jeziku, da bi napravil strahovitejši utis na prisotne vpijače in razgrajače — in ko si je zmagovito potisnil beli žirardislamniki prav na tilnik, je vpitje utihnilo za nekaj časa. Vsa, tako motena družba ga je merila s sovražnimi pogledi od nog do glave in migali so drug drugemu pomenljivo, dokler nista premagala vihar in

razburkanost vinskih duhov skelečo rado-vednost v trdovratnih pivcih.

Živko pa si natoči vina in prižge rumeno trabuko.

Vedno gostoleči Turk, jeden izmed že prisotnih gostov in najhujši kričač topliški pa začne zopet:

„Dám dam dam, dám dam dam,
Dám me ne véseli ...“

Turk ima vedno svojo staro, polrazbito kitaro pri sebi, na podolgasti, kuštravi glavi oguljen, nizek klobuk, vijoličastorudeč nos, strašno žejo in zato zmerom prazen kozarec v gostilni, a v žepu nikdar božjaka. Pripovedovati zna pa toliko, da mu nikdar ne poide. „Kolesar“, ki mu je enkrat očital, da laže, je prišel v istem trenutku s svojo glavo tako neprijetno v dotiko z njegovo kitaro, da mu je neki tri dni po možganih bučalo, ko da bi imel panj čmrljev v njej in potem nikdar več ni dvomil o Turkovem resnicoljubju.

„Veš ti“, začne Turk, „veš ti, Pajk, jaz ne morem Lahov, pa je ven. Moj oče, ki je bil v Majlontu, je pravil, kakošne zverine so to. Požrli bi nas, če bi mogli, požrli, pravim! Kaj misliš, da so z Žabkarjevim Tonetom kaj drugega naredili? Nikoli več ga ne bo domov, Toneta, pravim. Tukaj nam pa še ti prokleti polentarji delo jemljejo! Zakaj pa so v Toplicah

zopet prilika, da nadaljujejo vsled državnega zbora prekinjena posvetovanja. V sedanjem stadiju obravnav — je dejal Körber — dopisujejo se do najvažnejše diference točke, namreč do določitve, kakšno pravico imata deželna jezika pri deželnih oblastvih. Dosedanji tek konferenc v vprašanju za deželno volilno reformo in za uravnavo jezikovnih razmer pri avtonomnih oblastvih sicer še ni dognal popolnega zjedinenja, vendar pa sta se nasprotna tabora približala v toliko, da smemo gojiti upanje, da se bodo premagale poslednje pojavljajoče se teškoče, da se dožene končni mir, ter da se bodo završile konference stvarno in mirno. V sredo je imel češki odsek zopet sejo glede jezikovnega vprašanja pri deželnih oblastvih na Češkem. Körber je torej naznanil, da pridejo šele sedaj najvažnejše točke na dnevni red in iz njegovega govora zveni tiha skrb, da se konference vendar-le razidejo brez uspeha.

Posredovanje med Angleži in Buri.

V najjasnejši luči se kaže popolni neuspeh lanskimi mirovnimi konferenc v Haagu sedaj, ko bi bil čas, da se začne posredovanje med Angleži in Buri. V istem letu, ko so se vršile tiste ves svet zanimajoče seje v Haagu, se je unela strašno krvava vojna v Južni Afriki, vojna, katero obsoja ves svet in v kateri stoje skoraj brez izjeme vse države s svojimi simpatijami na strani junaških Burov, ki se kakor pravi levi borci za svojo svobodo proti pohlepni Angležem. In niti toliko niso dosegle tiste mirovne seje, da bi se bil našel modus, kako posredovati, kako rešiti burške republike popolnega poraza. Nobena država noče posredovati. Ruski listi to dejstvo jako obžalujejo, vendar pa ne stavijo nobenih predlogov, ker jim je znano, da se noče lotiti težavnega in nevhvaležnega posla niti Nemčija, niti Francija, niti Sev. Amerika, pa tudi Rusija ne. „Nov. Vremja“ dokazuje, da bode zmaga Anglije začetek njene denarne hegemonije v Evropi. Anglija bode mogla poslednje izvršiti sama polovico letne zlate denarne produkcije, kar ustanovi nadvlado Anglije v finančnem, hkratu pa tudi v političnem in finančnem oziru. Te nadvlade pa si Evropa ne more želeti, zato treba vsekakor zabraniti, da bi se Angleži polastili Transvaala in Oranija. „Rossija“ predlaga, naj se snidejo evropske vlasti na kongres. „Pet. Vjedomosti“ pa roté države, naj se zjedini na ultimat, s katerim naj zahtevajo, da naj Anglija takoj preneha z vojno, naj odstrani vse svoje čete iz Egipta ter naj postane Sueški prekop zares neutralen. Da sprejme Anglija te zahteve, jo je treba siloma primorati. Za bodočnost pa treba poskrbeti s tem, da pomnože države svoje bojne mornarice ter omejé angleško pomorsko trgovino. Ti predlogi so prav lepi, a neizvršljivi. Anglija ne bo čakala niti kongresa niti ultimata, nego si napravila sama pravico s topovi! Pač žalostno za Evropo!

laški zidarji? Pajk, zakaj pa so? E, saj ti ne boš uganil, ne, ker si neumna bu tica...“

„Kdo je neumna butica, Turk, kdo je bu-butica“ — se ujeda že precej vinjeni Pajk.

„Ti si, Pajk, ti in noben drugi. Saj ti tvoja stara nikdar drugače ne pravi. Vidiš in zato, ker si neumna butica, tudi ne boš uganil, zakaj hodijo Lahi k nam zidat. Jaz pa vem! „Špjonirat“ hodijo sem, „špjonirat“ pravim, in sam fajmošter me ne pre-pričaj, da ni tako.“

Sopivci pogledajo Turka, čudeč se njegovi modrosti in uvidevši, da je učenjši od njih, in da danes ni varno nasprotovati mu, pritrdijo soglasno: „Prav praviš, Turk, „špjonirat“ hodijo ti hudiči v Toplice.“

Živko pa se med tem italijanski pogovarja s starim zidarjem.

Turk ujame iz Živkovih ust nekaj italijanščine in nadaljuje: „Vidiš ti, Bavš, in onile gospodski mlečnik je tudi tak „špjon“. Jaz stavim tle kitaro, ki sem jo od rajnega očeta podedoval, da je. Pa je, pravim, „špjon“ je.“

„Saj menda res“, pritrdi Bavš.

„Kaj ti veš, če je, ali če ni. Jaz pravim, da je, pa je! Zakaj pa jutraj drugače oblečen okrog hodi, kakor popoludne? Samo zato, da lažje „špjonira“ in goljufa po Toplicah.“ (Konec prih.)

Vojna v Južni Afriki.

Cecil Rhodes se je nekemu sotrudniku „Daily Maila“ izrazil jako slabo o angleških generalih sploh in o polkovniku Kekewichu posebej ter trdil, da se je le njemu, Rhodesu zahvaliti, da Kimberley ni padel. Lord Methuen je dobil ukaz, mesto osvoboditi, vzeti vse prebivalstvo seboj in z njim vrniti se k reki Oranje. To bi bila nesreča za Anglijo, h sreči se ta ukaz ni dal izvršiti. Polkovnik Kekewich, ki je imel pod svojim poveljstvom samo 500 regularnih vojakov, ni storil za obrambo Kimberleya prav nič. Vse pa so storili prostovoljci, 4500 mož, katere je nabral in organiziral Rhodes sam. Sestavil je tudi konjeniški oddelek 800 mož, dal dovesti vodo iz rudnikov, ko so Buri porušili vodovod, postavil več ljudskih kuhinj ter vsak dan razdelil 10.000 racij. Častniki so ga pri vsem le ovirali. Padlo je 111 mož, ki so bili vsi prostovoljci. Helio-graf pa smrti teh mož ni naznanil, pač pa da je bila ubita neka mula. Ko je bilo mesto osvobodeno, se ni Frenchu nič bolj mudilo, kakor da je zaprl nekega časnika, ker je pisal: „Bil je že zadnji čas, da se Kimberley osvobodi“. Angleži bi bili lahko vzeli Burum velik top, katerega je peljalo 36 volov, a to se ni zgodilo. Končno trdi Rhodes, da angleški generali vedno pretiravajo število Burov in sicer zato, da bi postavili svoje majhne zmožnosti v boljšo luč. Rhodes pa se je tudi bahal, da ga v Kaplandiji še bolj sovražijo kakor na Angleškem in sicer zategadelj, ker je „vtelesenje angleških idej“. Napuh in bahavost Rhodesa sta istinito strašno smešna, a navedli smo njegove besede, ker kažejo, da so angleški generali res sila nesposobni, in da imajo sedaj srečo proti Burum le zategadelj, ker imajo vsaj šestkrat večjo vojsko kakor Buri. Število zmaguje, ne pa hrabrost vojakov ali genialnost generalov. „Kölnische Zeitung“ javlja, da imajo Buri jedva še 10.000 mož, zato ker odhajajo Oranječani trumoma domov ter odlagajo orožje. Večina vstašev je tudi odložila orožje ter se udala Angležem. Pred policijskim uradom v Bloemfonteinu stoje vsak dan trume Burov, ki odlagajo svoje puške. Reuterjev bureau javlja, da je v Kimberleyu 1000 oseb bolnih ali ranjenih, ter da leži v raznih bolnišnicah Južne Afrike okoli 17.000 ranjenih in bolnih vojakov. Okoli 7000 Angležev pa je bilo ubitih. — Z bojišča se poroča, da je burski general Olivier, ki je pri Aliwal-Northu vdrl v Kaplandijo, v nevarnosti, da ga Angleži zajamejo. Olivier more uiti le preko okoli 50 angleških milj širokega prostora med Bloemfonteinom in mejo Basutoške dežele. Roberts je poslal oddelek konjenikov iz Bloemfonteina v Taba Nehu, ki leži ob cesti v Ladybrand, da ujamejo Olivierove čete ter jih razorožijo. Olivier se more rešiti skozi Basutoško deželo, kamor mu Robertsovo konjenišvo radi hribovitega teraina ne more slediti. Basutoška dežela je pod protektoratom Anglije in je torej angleški teritorij. Mogoče je, da se dvignejo Basuti proti Burum in jih skupno z Angleži porazijo. Lord Kitchener ima opravka z vstaši v Omdraai-Bleiju, nekako 60 klm južno-vzhodno od Prieske. Kitchener organizira poveljstva čet, da se uduše še zadnji pojavi vstašev v Kaplandiji. V Natalu prodirajo Angleži počasi proti severju. Najvišje stoji divizija Lyttelstona, nekako 3 klm severno od Elandslaagteja. Burska armada, katere šteje po poročilu „Morning Post“ 14.000 mož in 20 topov, stoji na Biggarskih gorah ter je zasedla prelaza pri Newcastleu in Dundeeju. „Daily News“ javlja, da se je postavila v Pretoriji ženska armada, ki šteje 2000 burskih Amazonk v kratki škotski suknji. V Kroonstadu imajo burski poveljniki posvetovanje glede nadaljevanja vojne.

Dopisi.

Iz tržaške okolice, 20. marca. (Mestne oziroma deželnozborske volitve.) Dasi trde naši prvaki, da vas obmejne razmere ne zanimajo posebno, dasi bodele imeli v kratkem i vi v Ljubljani svoj volilni boj, vendar dovolite, da vam načrtam sedanje volilno stanje naše okolice. Na videz ostali so naši sodeželani Italijani (raznih barv in strank) mirni ter kaže se, kakor da se ni ne mislijo udeležiti volitev v okolici. V resnici je pa stvar vsa drugačna. Ne da bi skrivali in tajili svoje obušstvo, reči moramo, da smo gotovi le v par okrajih. Naš položaj je bil obupen! Ne

samo, da nastopijo v vseh okrajih nasprotni kandidati, ampak skoro vsaki mali kraj bi želel svojega moža za poslanca. Iz te velikanke zadrege rešilo nas je pa politično društvo „Edinost“, katerega trojica odbor-nikov odvetnikov je vsprejela kandidature v treh najbolj nevarnih okrajih. Reči moramo, da mi okoličani nismo še nikdar vsprejeli kake „javne tajnosti“ s takim veseljem in navdušenjem kot to novost. Mi dobro vemo in tudi vpoštevamo žrtev omenjenih gospodov. Mi vemo, da nam i oni ne pridobe v sedanjih razmerah nikacih važnih pridobitev, a veselilo nas bode, da bode s to žrtvijo vsaj rešenih vseh šest okrajev.

Imena gg. dr. A. G. R. bodo po našem prepričanju gotovo združila še tako razcepljenost med Slovenci-volilci in pridobila mnogo takih glasov, kateri bi bili sicer najbrž izgubljeni. „Edinost“ prireja prav pridno shod za shodom. V treh okrajih so že določili kandidate. V četrtem ostane sedanji poslanec g. Dolenc. V petem g. Ivan Gorjup, v šestem pa odvetnik dr. Gregorin. V ostalih treh okrajih določijo se kandidati v nedeljo, oziroma drugo nedeljo.

Moramo pa povdarjati, da posel poslanca v Trstu je gotovo najnehvaležnejši javni posel v vsej Avstriji. Da bi sodelovali pri velikih načrtih: vodovodih, saniranju starega mesta itd., o tem niti ne mislimo. Vse, kar želimo od svojih zastopnikov, je to, da o priliki proračuna kolikor mogoče izposlujejo tudi za koristi okolice. Ker je baš letos mogoče, da pride v mestni svet, oziroma deželni zbor, več novih močij italijanske stranke, posebno demokratov, prišlo bi lahko, da bi bili naši nekak jeziček na tehnični v gospodarskih vprašanjih — o narodnih ne govorimo, ker dobro vemo, da so v Trstu „demokrati“ baš tako strastni italijanski nacionalci, kakor so bili „konservativci“ in so „progresovci“. — V tem slučaju dalo bi se kaj izprešati od enih kakor od drugih. A niti tega ne zahtevamo od svojih zastopnikov. Oni naj vrede svoje delovanje tako, da ostane neoskrunjena čast Slovenstva, potem, da nam kaj dosežejo ali ničesar, mi jim ne bomo šteli tega v zlo. Svojim rojakom volilec in agitatorjem — tem še posebno — kličemo: Ker smo tako uredili stvari, da je naša zmaga skoraj gotova v vseh šestih okrajih, in ker bomo imeli v mestnem, oziroma deželnem zboru poleg treh prejšnjih še tri naše poslance zagovornike koristi okolice, skrbeti moramo, da stori vsak nas svojo dolžnost. Vse osebnosti, vso neslogo, vsako sovraštvo, nevošljivost daleč proč od nas ter zložno kot en mož delajmo, učimo, agitirajmo za teh šest mož in oni tudi, Bodite gotovi, rojaki moji, kakor že sedaj večkrat s svetom in dejanjem, bodo drage volje žrtvovali svoje moči za tako zatirani, osiromašeni in zapuščeni narod kot smo mi. Mi njim svoje zaupanje, oni nam svojo pomoč. Okoličan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. marca.

— Osebnosti. Deželni predsednik baron Hein se je vrnil z dopusta in prevzel vodstvo deželne vlade. — Sodni svetnik v Celju g. Lovro Ulčar je šel v pokoj in tem povodom dobil naslov in značaj višjesodnega svetnika.

— Agitacija v spovednici. Naši popčiči se trudijo na vse načine, da spravijo spoved ob ves ugled in ob vso veljavo. S tem, da ne dajo ljudem odveze, ako nočejo obljubiti, da opuste „Slov. Narod“ in da ga več ne bodo čitali, dosegli so samo to, da značajni in pametni ljudje sploh ne marajo več k spovedi hoditi, češ, da je spoved samo le še agitacijsko sredstvo za „Katoliško Tiskarno“, drugi pa, da se demoralizujejo, ker se vdajo terorizmu in obljubijo, kar se zahteva, potem pa na svojo obljubo pozabijo. Nam ta agitacija čisto nič ne škoduje. Naši somišljeniki in naročniki so samostojni ljudje in se ne dajo komandirati, sicer pa duhovniki lahko izvedo, kako sodi ljudstvo o njihovem počenjanju. Ljudje se norca delajo. Vsi duhovniki seveda nimajo jednake taktike. Tako sta bili te dni dve gospe z dežele prišli v Ljubljano h spovedi. Šli sta k frančiškanki, a obe sta dobili „ta suho“, ker vzlic vsemu pritiskom nista hoteli obljubiti, da opustita „Slov. Narod“, češ, da ga morata imeti zaradi gostov. Frančiškan se je

trudil, kar je bilo mogoče, da jih pregovori pa vse je bilo zaman. Naposled je mož začel „glihati“, češ, naj dotična gospa vsaj obljubi, da za čas posta opusti „Slov. Narod“, potem naj ga že ima, če brez njega ne more živeti. Pa tudi ta poskus se ni obnesel. Obe gospe sta odšli raje brez odveze, nego da bi se bili vdali. Ne moremo si kaj, da bi očetom frančiškankom pri ti priliki ne dali dobrega sveta. Ti „častiti očetje“ so najnadležnejši „fehtači“ in berači v Ljubljani in posebno radi lazijo po liberalnih hišah. Tu pa jim utegne njih agitacija v spovednici znatno škodovati. Tega menda sami ne bodo tajili, da bi postali tako suhi, kakor huda južina, če bi jih začeli liberalci poditi čez prag.

— Slovensko gledališče. Včeraj se je končala naša gledališka sezona z Bellinijev „Normo“. Za slovo se je nabralo toliko občinstva, da je bilo gledališče malone polno. Pevke in pevci so se vsi brez razločka potrudili, da so izvajali svoje lepe vloge čim najbolj dovršeno, čim najbolj umetniško. Primadone gđ. Carneri, te vsikdar zanesljive, vzorno marljive pevke mogočnega glasu, čustvapolnega petja in žive igre, nam ni treba iznova hvaliti. V slovo in zahvalo za užitek, katero je naklajalo njeno zlata vredno grlo, ji je poklonilo občinstvo velik šopek s trakovi in par šopkov. Prav izvrstna in idealno lepa je bila kot Adalgiza gđ. Nočmi, ki je dobila takisto krasen buké s trakovi in več šopkov v priznanje svojega prelepega petja. Gđ. Nočmi uživa med občinstvom najsposnejše simpatije, zato pa vlada med nami le jedna želja, da bi se posrečilo intendanci ohraniti tudi to pevko naši operi, ki se je mogla letos prvič ponašati z dvema zares izbor-nima pevkama. Gosp. Pestkowski je bil tudi sinoči — kakor vselej — na svojem mestu ter je ustvaril s svojim Orovistom zanimiv tip. Da je pel dovršeno, se razume. Tudi za imenitni bas g. Pestkowskega bi nam bilo resnično jako žal, ako je nemogoče ohraniti ga našemu gledališču. Gosp. Pestkowski je dobil velik venec s trobojnic. G. Desari kot Polion in g. Lebeda kot Flavij sta bila takisto prav dobra. Gospod Desari je pel čustveno in zanosno ter je precej pripomogel, da se je izvajala letos „Norma“ tako kakor še nikdar na našem odru. Dobil je v slovo lep šopek. G. Lebeda, ki je bil simpatičen Rimljan, je rešil svojo neznatno vlogo prav vro. Zbora sta bila včeraj dobra, in tudi orkester je izvajal svoje, sicer dokaj priprosto spremljanje dovršeno, za kar gre gosp. kapelniku Beniškmu vse priznanje. Občinstvo se je od vseh pevcev pristrčno poslovilo ter jim z bogatim ploskanjem še zadnjič izrazilo svojo zahvalo. Tudi gledališkemu poročevalcu „Slovenskega Naroda“ je dolžnost zaklicati vrlim pevkam in pevcem še posled-njič: Čast Vam! in — ako le mogoče — do svidenja!

— Benefica dramskega osobja bo — kakor omenjeno, v soboto. Predstavljala se bo narodna igra „Čarovnica ob jezeru“. Benefica se bo vršila na korist gospe Danilove gđ. Ogrinčeve, gg.: Danila, Deyla, House, Orehka in Verovška, torej na korist prvih naših dramskih močij, ki so tekom vse sezone marljivo in vztrajno izpolnjevale svojo dolžnost. Ako se pomisli, da je bilo letos 16 dramskih novitet, je jasno vsakomur, koliko dela in truda so imeli naši igralci in naše igralki v minuli sezoni. Gotovo torej zaslužijo, da jim občinstvo prizna svojo zahvalo s čim mnogobrojnejšim obiskom njihove benefice.

— Kmetijsko - kemijsko preskušališče v Ljubljani. V uradnem poročilu o zadnji seji glavnega odbora kranjske kmetijske družbe čitamo: Z ozirom na razmerje, ki vlada med družbo in kmetijsko-kemijskim preskušališčem, katero je ustanovila družba, je odbor na podstavi odloka c. kr. kmetijskega ministrstva z dne 16. januarja t. l. št. 18074 sklenil, pritrditi nasvetu, da se ta dosedaj družbeni zavod podredi kuratoriju, obstoječemu iz zastopnikov onih faktorjev, ki prispevajo k vzdrževanju preskušališča. Odbor je sklenil, to naznaniti c. kr. kmetijskemu ministrstvu, kakor tudi dejstvo, da dosedanje delovanje preskušališča ne odgovarja nalogi, katero ima vršiti „kmetijsko“ preskušališče. Glavni odbor je sklenil naznaniti, da obdrži preskušališče najdalje še tri mesece in da se uslužbencem službe takoj odpovedo, s čim

mur se družba ogne neljubim pravnim posledicam.

— **Tatvina v „Katoliškem domu“.** Restavracijo v „Katoliškem domu“ obisku-jejo sami pristni katoličani. V začetku je sicer tudi kak liberalac šel v to gostilno, ker je kuhinja priznana dobra in pijača poštena, toda klerikalci so vse take goste pregnali, da so bili samo „med seboj“. Gostilna je od tedaj precej slabo obiskana in je težko verjeti, da bi gostilničar mogel izhajati. Toda ne le, da malo ali nič ne zasluži, in da v rli katoliški može niso pri-jateljeli plačevanja, zadela je gostilničarja še druga nesreča. Neznani zlikovci so mu po-kradli mnogo serviet, finih namiznih prtov, ki so imeli v sredi uvezani monogram A. Z., nekaj srebrnih žlic in mnogo vilic, nožev, itd. Škoda je precej velika.

— **Prešern — agitator.** V glasilu barona Banffyja, v listu „Magyar szó“ je zagledal beli dan sila duhovit dopis z Du-naja, v katerem se dopisnik pritožuje, da se je vdeležil grof Harrach te dni na Dunaju vršeče se slavnosti na čast „slo-vanskega agitatorja Prešerna“. „To je dokaz, piše „Magyar szó“, da je sto-pilo tudi češko plemstvo na stran pansla-vistov“. Dr. Prešern kot panslavističen agi-tator — je pač nekaj novega!

— **Modus vivendi v Istri.** Včeraj so se sešli v Trstu, v prostorih trgovinske zbornice, pooblaščenici obeh strank istrskega deželnega zbora ter o svojem posvetovanju izdali sinoči naslednji komuniké: Istrski de-legati deželnozborskih klubov večine in manj-šine zbrali so se danes ob 11. uri popoldne v uradih trgovinske zbornice, da razpravljajo o „modus vivendi“, ki bi se imel uveljaviti o razpravljanju opravi v deželnem zboru. Predsedoval je deželni glavar dr. Campi-telli. Seja, ki je trajala do 1. ure popoldne, dala je prilžnost za obširno izmenjanje nazorov ter se bo nadaljevala jutri.

— **Umrla je gospa Bončarjeva,** posestnica na Sv. Petra cesti, danes po hudi operaciji. Pokojnica, stara šele 42 let, je bila vrla, odločna narodna žena, velika dobrotnica revežev in splošno priljubljena dama. Njena gostilna je bila shajališče na-rodnjakov v sv. Petra predmestju. Čast njenemu spominu! — Na Črnučah je umrl v 46 letu svoje starosti župan in po-sesnik Ivan Vilfan, velik dobrotnik občine in zvest pristaš narodne stranke.

— **Osnutki Prešernovega spome-nika** bodo razstavljeni samo še jutri, na kar opozarjamo občinstvo. V isti dvorani so tudi Karpellusove slike in velika slika g. Strnena.

— **Jour-fixe „slovenskega umetniškega društva“** bo danes zvečer ob 1/2 9. uri v „Narodnem domu“.

— **Stare vrednotnice.** Vsled odredbe c. kr. trgovinskega ministrstva smejo se poštne, brzojavne in telefonske vrednotnice prejšnje izdaje, ki se nahajajo še po pre-teku meseca sušca 1900 v posesti občin-stva, uporabljati v poštne prometu dalje do uštetega 30. kimovca 1900; iz-vzete pa so časniške dostavljalne znamke, golice za poštne naloge, poštne spremnice, poštne nakaznice in poštne spremnice s povzeto nakaznico za tu- in inozemski promet; slednjič so izvzete golice za brzo-javke, ki se oddajajo proti kasnejemu ob-računu dotičnih pristojbin.

— **Slovenska šola v Mariboru.** Vsi rodoljubi se prosijo, da pripomorejo z de-narnimi darovi, da se čim prej uresniči mariborskim Slovencem želja, dobiti lastno slovensko šolo. Velika nevarnost ponemče-vanja bo s tem odpravljena.

— **Knjiga krojaštva.** Gospod Matija Kunc, znani pisatelj „Toalete“ in „Krojnih vzorcev“ ter lastnik krojaškega učilišča v Ljubljani, ki je bil pred kratkim imenovan strokovnim učiteljem v obrtno pospeševal-nem poslovanju c. kr. trgovinskega mini-strstva, naznanja, da je ravnokar izšla nova „Knjiga krojaštva“, način pri kroje-valne umetnosti po sorazmerni teoriji. Knjiga je sestavljena za samopouk in za podlago pri šolskem pouku ter ima mnogo podob in tabel. Cena 6 kron.

— **Nezgoda.** Marsikje imajo navado, da polivajo drva s petrolejem, če nečejo takoj goreti. Tako je storila tudi žena de-lavca Prestorja v Mali Kostivnici pri Šmartnem na Štajerskem. Pri polivanju pa se je unel petrolej, steklenica se je raz-nesla in žena je bila smrtnonevarno ope-čena.

— **Samomor.** V Mariboru se je ustrelil 20letni Mihael Bauer, zadnji čas natakav v „Nar. domu“.

— **Za kavcijo je potreboval denar** bivši knjigovez Ivan Bergant iz Nosovč v kamniškem okraju. Dne 13. t. m. je prišel k znanki svoje matere in ji pripovedoval, da je dobil dobro službo pri deželni vladi, da pa mora položiti 100 kron kavcije. Rekel je, da mu manjka le še 40 kron, katere bo de pa tudi dobil 16. t. m. od nekega pri-jatelja. Za ta čas pa je prosil, da mu znanka in prijateljica njegove matere posodi ta de-nar. Dotičnica, ki je sama revna ženska, je res dala Bergantu 40 kron. Bergant je s tem denarjem popival po mestu in je vse zapravljal. Ko ga je včeraj policija aretirala, je bil že „suh“.

— **Znani tat Josip Oltra,** ki se je bil sedaj nastanil v Štepanji vasi, je bil včeraj po orožnikih aretovan in odveden na Žabjek, ker je v Štepanji vasi vlomil v neko hišo in ukradel 96 K. Na praznik je pri Božjem grobu „fucal“ za krone in je izgubil. Da si je dobil spet drobiža, je izvršil vlom.

— **Z rešilnim vozom** so pripeljali včeraj v deželno bolnico Marijo Ažman iz Železnikov, kateri je bilo v „Zvezdi“ prišlo slabo, da se je zgrudila na tla.

— **Zaradi trpinčenja živali** je bil vče-raj popoldne Tomčev hlapec aretiran in policijsko kaznovan.

— **V Ameriko** je nameraval pobegniti 19 let stari Josip Hrovat iz Višnje, pa ga je policija vstavila, ker je še podvržen vo-jaske dolžnosti.

— **Strah na Žabjeku.** V Dolenčevi hiši na Žabjeku straši, tako se govori po Ža-bjeku. Pravijo, da ponoči od 11. ure do 1. ure po hiši tako ropota, da spreleti vsacega groza in se nihče ne upa blizu hiše. Celo policaji so baje v strahu.

— **Bicikel izposodil si** je pri Kaiserju neki potnik iz Zagreba, pa se ni več vrnil z njim.

— **Izgubljene stvari.** Črkostavec Oton Tutta je izgubil včeraj na Gradu zlat prstan z belim gladkim kamnom. — Trgovec Ka-ringer, o katerem smo včeraj poročali, da je izgubil denarnico s 16 kronami in zlat prstan z briljantom, je dobil vse reči doma in se je motil, ko je mislil, da jih je izgubil na Razingerjevem dvorišču. Policija je bila včeraj že prišla nekega postopača, ki je prenočeval v Razingerjevem hlevu in je bil na sumu, da je našel denar in prstan in si ga obdržal.

— **Popravek.** V včerajšnjem listku „Ave, patria“ sta se vrinili dve neljubi ti-skovni pomoti. V zadnji vrsti naj se čita: mortui te salutant, v 19. vrsti od spodaj gor pa ležečih, namestu bežečih.

* **Proč z latinščino!** je sedaj geslo v Nemčiji, kjer mislijo na gimnazijah in vse-učiliščih jako omejiti in utesniti učenje in rabo latinščine. Naučni minister je dobil od cesarja dovoljenje, da naj odredi, da je opu-stiti latinščino popolnoma na onih vseučil-liških, ki žele, da se latinščina opusti. Tako se polagoma izrine latinščina povsod, kakor se je že nepotrebna grščina ter zamenjala s francoščino, laščino ali angleščino. Pri nas bi bila umestna tudi ruščina.

* **Profesor Masaryk ter umor v Polni.** Pod naslovom „Die Bedeutung des Polnaer Verbrechens für den Ritual-Aberglauben“ je spisal prof. Masaryk novo bro-šurico, v kateri se nahajajo rezultati na-daljevalnih študij o znani aferi. V pred-govoru svojega dela pravi pisatelj: Anti-semitje smatrajo umor v Polni najmočnej-šim dokazom ritualnih moritev. To me je sililo, da sem preštudiral proces v Polni od vseh strani ter sem končno prišel do tega rezultata: Hudodelstvo v Polni ni ritualno hudodelstvo, nasprotno, isto je znamenje, da so ritualni umori v resnici v pravem pomenu besede praznoverstvo. To praznoverstvo je sramota sedanjih časov, odprta vrata k vsemu ostalemu prazno-verstvu, visoka šola nacionalne in socialne zaslepljenosti ter nasilstvo. Ni dvomiti, da bo de tudi to brošurico pretresala večina časopisov.

* **Pred promocijo umrl.** Na dunaj-skem vseučilišču je bilo te dni 35 kandi-datov promovirati za doktorje medicine. A jednega ni bilo, 24letnega Emila Jahrmutha, sina centralnega knjigovodje Dreherjeve pi-varne v Schwechatu —, njegovo truplo je ležalo na mrtvaškem odru. Umrl je dan po-prej na vnetju možganske mreže, katero je dobil vsled prenapornega učenja.

* **Strašna rodbinska drama.** Dne 20. t. m. se je dunajski trgovec Lang s svojimi štirimi hčerami zastropil. Lang, 54 let star, je pred 2 leti izgubil ženo. Imel pa je še štiri otroke: 26letno Elizbo, 25letno Karolino, 22letno Vilmo in 14letno Fani. Trgovina Langova pa je opešala vsled velike konkurence tako, da se je Lang bal vsak čas, da mu prodajalnice zapro. V torek zgodaj zjutraj je Lang še enkrat pregledal svoje trgovske knjige, na-pravil oporoko ter naznanil hčerkam, da se usmrti. Hčerke so na to izjavile, da hočejo umreti z očetom vred. Nato je oče vzel ciankalijo, ga del v pet kozarčkov žganja in ga dal hčerkam. Bilo je okoli 8. ure zjutraj, ko so izpili vsi svoje za-strupljeno žganje. Lang se je takoj zgrudil, druga hči je legla v postelj, ostale tri pa so tudi pričakovale v postelji smrt. Toda Vilma in Fani sta izpili premalo strupa. Trpeli sta sicer silne bolečine, tola ob 10. uri popoldne ju je poleg mrtvega očeta in mrtve Karoline obšel tak strah, da sta se oblekli in poklicali na pomoč. Ko je dospelo rešilno društvo, so še vse tri ži-vele. Elizibino stanje je sicer jako nevarno, a upati je, da jo rešijo. Vilma in Fani pa sta že iz nevarnosti.

* **25 ljudij utonilo.** Iz Kalocse poro-čajo: 19. t. m. je bil v Paksu semenj, na katerega je prišlo tudi mnogo kmetov z one strani Dunava. Po semnju so se hoteli vrniti domov, toda vsled silne vihrne ni hotel na-vadni čolnar voziti. Šele po dolgem iskanju so dobili čolnarja, ki je sprejel v svoj precej majhen čoln 25 ljudij. Skoraj v sredi Du-nava pa se je čoln preobrnil. Vseh 25 kme-tov se je nekaj časa borilo med seboj in z valovi, dokler se niso vsi popobili. Rešil se je samo čolnar. Skočil je iz čolna daleč tjaj v reko in preplaval Dunav. Voda je bila ledenomrzla, zato so nesrečniki omagali tem preje.

Književnost.

V. V. Hausmann: **Das Soldatenlied** in der österreichisch-ungarischen Armee. Mit Genehmigung des hoh. k. u. k. Reichs-Kriegsministeriums. I. Buch. 1. Lieferung. Bielitz, (Oesterr. Schlesien). Im Selbstver-lage des Herausgebers 1900. Das Soldaten-lied in der österr.-ungar. Armee“ izhaja v zvezkih, vsacega 1. v mesecu. Vsa knjiga bo obsezala 10 snopičev, v katerih bo 200—250 vojskih pesnij, prirejenih za en glas s spremljevanjem klavirja. Pesmi so v raznih avstrijskih jezikih; nenemškim pesmim je pridejan nemški prevod. Naroč-nina peterim snopičem s poštino vred je 5 kron, deseterim zvezkom pa 10 kron. Posamezni zvezki za nenaročnike veljajo po 2 kroni. Naročiti je v redakciji in admini-straciji „Das Soldatenlied“ Bielitz (Oesterreichisch Schlesien). — Spočetka pr-vega zvezka, ki je posvečen očetki in vsem prijateljem vojaške pesmi, je slika Laudona, ki je v vojaški narodni pesmi posebno dobro znan. V uvodu omenja iz-dajatelj vse sotrudnike, med katerim je mnogo vojakov, učenjakov, profesorjev, učiteljev, duhovnikov, pisateljev i. t. d. Za Kranjsko smo našli samo tele sotrudnike: g. Emerschitzja Emila iz Novega mesta, g. Fr. Ivanetiča vojaškega kurata v Ljubljani, g. profesorja M. Petelina v Ljubljani, g. A. Senekoviča, ravnatelja v Ljubljani in gospodično Urschitz Klotildo v Spod-nji Šiški. V prvem snopiču so naslednje pesmi: „Sturm-Lied“, pesem 32. peš-polka, nadvoj. „d'Este“ iz leta 1848. (nem.) — „Recruten-Klage“ (nem.) — „Neun-nerjäger-Lied“ (nem.) — „Nach Ita-lien“ (nem.) — „Regiments-Tochter“ (nem.) — „Laudon rückt an“ (nem.) — „Härmat rikkantott“ (oger.) — „Edes anyám“ (oger.) — „Lanyok, lanyok“ (oger.) — „Megya gözös“ (oger.) — „Přišel pefél“ (češ.) — „Piseň o vo-jenském živobyti“ (češ.) — „Ach bēda mē přesmutnému“ (češ.) — „Windisch-Grätzská“ (češ.) — „Dalej plekterzy, dalej co żywo“ (polj.) — „Pod Krakowem czary las“ (polj.) — „Bojna trublja trubi sad“ (hrvat.) — „Rado ide Srbini u vojnike“ (srbs.) — „Laudon“ (sloven) — „Kaj si je zmislil naš cesar?“ (sloven) — „E l' è a via soldà“ (ital.) — „Iti aduci a mine dragă“ (rumun.) — „Hama Бкована“ (malorusko) — „Otecko a céry“ (slovaš.) — „Selim Beg“ (srb.) Že 1. snopič ima torej jako raznovrstno vse-bino ter ga toplo priporočamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. marca. Ministrski pred-sednik Körber je včeraj načelniku mladočeskega kluba dr. Englu izročil elaborat, ki ga imenuje „vladna na-čela glede uredbe jezikovnega vpraša-nja na Češkem“. Danes dopoldne so se sešli češki delegatje spravnih kon-ferenc z delegati češkega veleposesta na posvetovanje o tem elaboratu. Po-ročal je dr. Pacak. Vsi člani so so-glašali v tem, da se o teh načelih, ki ne obsegajo družega, kakor rekapitulacijo različnih nasvetov glede zunanjega uradnega jezika, sploh ni vredno po-svetovati. Izrekli so se novič, da osta-nejo na stalšču, ki so ga zavzeli dne 15. februarja in da sploh zahtevajo, naj se vlada že določno izjavi, ker jih ni volja, da bi se dali še naprej za nos voditi.

Praga 21. marca. Pri današnjem novačenju v Mladi Boleslavi so zahtevi-vali v komisiji nahajajoči zastopniki okrajnega odbora, da se mora zapisnik napraviti tudi v češkem jeziku. Ker se načelnik komisije ni vdal, so dotični člani odšli in brzojavno protestirali, da bi v njih odsotnosti izvršeno novačenje bilo zakonito.

Bruselj 21. marca. „L'Indepen-dance Belge“ javlja, da je lord Kitchener z večjo armado na potu, da osvo-bodi Mafeking, od koder udari potem na Pretorijo.

London 21. marca. Predsednik Oranje-republike Stejn je izdal proti-proklamacijo, v kateri naznanja, da se boke vsak Bur smatral za izdajalca, ki ne nadaljuje boja proti Angležem, in da se ustrelji, ako pride v roke burski armadi.

London 21. marca. Po daljšem boju je Kitchener zavzel Prisko. Burom se je posrečilo, da so pobegnili čez reko. Nekaj Burom je bilo ujetih. An-gleži so Burom vzeli 200 pušk in mnogo municije.

London 21. marca. Buri so raz-strelili železniški most čez Modder-River mej Bloemfonteinom in Brand-fortom, ter mosta čez Vet-River in Valsch-River, da tako oteže prodiranje angleške armade proti severu.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu boleha-jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec kreplivo ter pospe-šilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K a. v. Po poštne povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekar-nah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-parat, zaznamovan z varnostno znamko in s pod-pisom. 5 (11—4)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. marca: Ana Zdobšek, konduktar-jeva žena, 71 let, Kolodvorske ulice št. 25, osta-relost.

Dne 16. marca: Jozefa Jankovič, posestni-kova žena, 35 let, Kolodvorske ulice št. 27, jetika. — Marija Bajt, usnarjeva hči, 2 leti, sv. Petra cesta št. 70, vnetje možganske mreže. — Ernst Zadnik, krojačev sin, 2 leti, Cerkvene ulice št. 21, ošpice.

Dne 17. marca: Antonija Bončar, delavka, 27 let, Tržaška cesta št. 55, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 12. marca: Jera Gregorič, dninarjeva hči, 7 dni, oslabenje.

Dne 13. marca: Ivan Jekovec, kajzar, 48 let, pljučnica. — Mihael Pavlin, dninar, 74 let, ostarelost. — Andrej Tekavc, žagar, 41 let, jetika.

Dne 14. marca: Andrej Ilersič, dninar, 23 let, jetika. — Luka Komatar, dninar, 70 let, pljuč-nica.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Marčij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Paluvina v 24 urah
20	9. zvečer	734,6	6,8	sl. jug	jasno	0 mm
21	7. zjutraj	735,2	3,5	sr. ssvzh.	oblačno	0 mm
	2. popol.	734,2	12,7	sr. zahod	skoro obl.	0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 6,5°, nor-male: 4,4°.

Dunajska borza

dne 21. marca 1900.

Skupni državni dolg v notrah	99 K 30 h
Avstrijska zlatna renta	99 „ 10 „
Avstrijska krona renta 4%	98 „ 25 „
Ogrska zlatna renta 4%	97 „ — „
Ogrska krona renta 4%	93 „ 55 „
Avstro-ogrske bančne delnice	127 „ 75 „
Kreditne delnice	235 „ 40 „
London vista	242 „ 85 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118 „ 60 „
20 mark	23 „ 69 „
30 frankov	19 „ 30 „
Italijanski bankovci	90 „ 20 „
C. kr. cekini	11 „ 37 „

V NAŠI KNJIGARNI JE IZŠLA DANES **POEZIJE DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA.**
 ILUSTRIKANA IZDAJA KNJIGE: **MEHKO VEZANA STANE 5 K, V PLATNO VEZANA 6'40 K, V SVINJSKEM USNJU VEZANA 9 K; PO POŠTI 30 H VEČ.**
 V LJUBLJANI, DNE 17. MARCA 1900. **IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG.**

Globoko užaljenim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest o smrti našega preljubljenega soproga, oziroma očeta, svaka, gospoda

Ivana Vilfana

župana, posestnika in gostilničarja

kateri je po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, danes 21. t. m., ob polu 3. uri zjutraj v 46 letu svoje dobe v Gospodu zaspal.

Pozemski ostanki dragega pokojnika se bodo v petek, 23. marca ob 9. uri dopoldne v hiši žalosti slovesno blagoslovili ter prenesli na pokopališče na Črnučah k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi.

Ljubljene pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. (570)

Črnuče, dne 21. marca 1900.

Neža Vilfan, soproga. — Tončka, Minka, Francelj, otroci. — Anton Vilfan, brat. — Meta Vilfan, svakinja. — Blaž Pečar, svak. — Terezija Pečar, tašča.

Službo

jezdnega blapca ali kočijaža

vsprejme takoj **Ivan Hegler**, vas Potiskavec št. 12, Struge, p. Turpolje, Dolenjsko. — Ponudbe se prosi do konca tega meseca. (567—1)

Gotov uspeh

imajo splošno priznane

Kaiser-jeve

karamele iz poprove mete

proti nedostajanju apetita, želodčnemu bolu, slabemu in pokvarjenemu želodcu.

Pristne v zavojih po 25 vin. pri Mr. Ph. Mardetschlaeger-ju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mostu, pri Ubaldu pl. Trnkoczy-ju in v deželni lekarni Milana Leusteka v Ljubljani. b (1919—9)

Gostilna

mala ali velika

se radi selitve odda v najem, oziroma proda pod ugodnimi pogoji.

Več se izve v gostilni Sv. Jakoba trg št. 2, Ljubljana. (561—1)

Šivilje in učenke

se takoj sprejmejo (544—3)

Stari trg št. 2, II. nadstropje.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga doz Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Lince. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregein, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregeina, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Več stalnih voznikov

za prevažanje premoga iz Šentjanža v Trebnje se pod ugodnimi pogoji sprejme pri šentjanskem premogokopu v Ljubljani, Marijin trg št. 1 ali pri delovodstvu premogokopa v Šentjanžu, pošta Teržiče. (549—3)

Kovačnica

se odda takoj (514—6)

na Rinski cesti št. 16.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

VABILO

k

shodu

članov I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani

v soboto, dne 24. marca ob 7^{1/2} uri zvečer v salonu hotela pri „Malič-u“.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo o gospodarskem položaju hišnega posestva v Ljubljani posebno z ozirom na potresno državno posojilo.
- 2.) Predlog vlade o olajšavah pri vrnitvi posojil, katere je dovolila država pri elementarnih neizgadah. (576)
- 3.) Slučajni predlogi.

P. n. člani društva blagovolé naj se izkazuje pri vstopu s svojo članarinsko sprejemnico.

Načelnštvo društva.

J. C. Zorzenon

agent v Trstu

oskrbuje na provizijo kasa-prodajo in prekomorsko odpošiljatev vseh vrst rezanega in stavbinskega lesovja. (446—6)

Compagnie Générale Transatlantique

francoska proga z brzimi poštnimi parobrodi Basel-Pariz-Havre-New York.

Vožna cena v III. razredu iz Basela v New York 80 (osemdeset) gld.

Prihodnje odplutbe:

iz Basela	22. marca	iz Havra	24. marca
„La Bretagne“	29. „	31. „	7. aprila
„L' Aquitaine“	5. aprila	7. „	14. „
„La Gascogne“	12. „	14. „	21. „
„La Touraine“	19. „	21. „	28. „
„La Bretagne“	26. „	28. „	4. maja
„La Champagne“			

Za sklepanje pogodb se priporoča (235—15)

Zwilchenbart, 9 Centralbahnplatz, nasproti kolodvoru, Basel (Švica).

Oddelek za sukno firme

Kastner & Öhler v Gradcu

ima največji sortiment (426—6)

pristno štajerskega lodna

Priznana najboljši izdelki iz zajamčeno čiste ovčje volne. Modno blago; črno in modro blago za obleke za gospode. Vzorec franco.

Najnižje cene!

Največja izber

najtrpežnejšega in najmodernejšega

suknenega blaga

vseh vrst

kakor kamgarna, ševita, lodna, jägerndorfskega itd.

za

obleke za gospode in dečke

površnike, haveloke ter salonske obleke

v oddelku za sukno tvrdke

J. Grobelnik, Ljubljana.

Najboljši nakupni vir za suknene ostanke. (564—1)

Knjige z vzorci se po naročilu pošiljajo poštne prosto.

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnim tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati. Ceniki poštne prosti.

Splošovanjem

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Zaloga šivalnih strojev.